

# Dysartri

Information till dig som har dysartri  
och till dig som är anhörig.

A B C D E F G H I J

K L M N O P Q R S

T U V X Y Z Å Ä Ö

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

## Vad är dysartri?

Dysartri betyder "nedsatt förmåga att artikulera", talet låter sluddrigt och otydligt.

Talsvårigheterna kan variera mycket, från att enbart märkas då personen med dysartri är trött till att talet är helt oförståeligt.

Vid en skada eller sjukdom i hjärnan eller nervsystemet kan musklerna som styr tal och röst påverkas. Skador i nervsystemet kan orsakas av bland annat stroke, Parkinsons sjukdom, MS, ALS, CP och tumörer.

Artikulationen blir ofta otydlig och svag därför att tunga, läppar och käke – de delar vi använder när vi talar – inte hinner röra sig så snabbt och säkert som vanligt. Det är vanligt att talet blir långsammare, men även det motsatta kan inträffa. Trötthet, stress eller att man blir ivrig kan göra talet ännu otydligare.

Samtidigt som artikulationen blir svag och otydlig kan också rösten bli svag.

Det är inte ovanligt med sväljningsvårigheter samtidigt som dysartri. När vi äter, tuggar och sväljer använder vi i stort sett samma muskler som när vi talar.

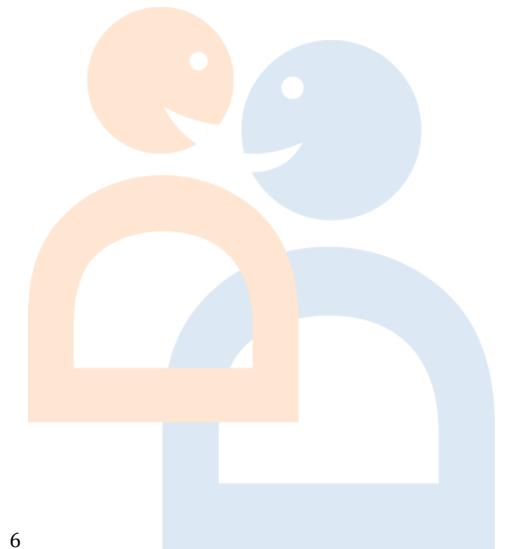
## Fler frågor?

Välkommen att ta kontakt med oss på Logopedbyrån Dynamical!

Ring **08-744 40 15** eller mejla till **info@logopedbyran.se**

Du hittar också information på vår hemsida

**[www.logopedbyran.se](http://www.logopedbyran.se)**



## Vad ska jag tänka på när jag samtalar med en person med dysartri?

- **Samtalsämnet** – att känna till samtalsämnet underlättar för att förstå vad som sägs. Be om förtydligande om du inte förstår.
- **Uppmärksamhet** – Personer med dysartri kan ha ett mycket långsamt taltempo och därför ha svårt att komma in i samtalet. Se på personen du talar med. Var uppmärksam på signaler som antyder att personen har något att säga, en gest, ögonkontakt eller ett ljud.
- **Tid på dagen** – undvik att tala om viktiga saker när personen med dysartri är trött. Att formulera sig tydligt kräver energi när man har ett talhandikapp.
- **Miljö** - Se till att det är lugnt och tyst runtomkring. Stäng av tv och radio och stäng fönstret om det bullrar utanför. Undvik att prata på långt håll.
- **Hörapparat** – om du har hörapparat, använd den!
- **Spelregler** – bestäm i förväg hur ni sinsemellan signalerar byte av samtalsämne, om du ska fylla i icke avslutade meningar eller gissa sånt som du inte förstått. Bestäm hur ni gör när det blir missförstånd.
- **Tolka** - Underlätta kommunikation med andra. Hjälプ till att tolka den som har dysartri, om ni har kommit överens om det.

## Vad ska jag med dysartri tänka på?

- **Samtalsämnet** – förmedla sammanhanget kring ämnet du vill tala om, det underlättar för din samtalspartner. Byt inte samtalsämne tvärt.
- **Signaler** – Visa att du vill ta del av samtalet och säga något t ex med en gest, med mimik, blicken eller ett ljud.
- **Uppmärksamhet** – Fånga in samtalspartners uppmärksamhet genom att själv ge ögonkontakt.
- **Tydlighet** – använd hela meningar och ett enkelt språk. Tala långsamt och försök uttala orden så tydligt som möjligt. Använd varierad satsmelodi om du kan.
- **Röst** – tala med stark röst.
- **Upprepning** – repetera det du sagt med andra ord om du inte blir förstådd.
- **Gester** – använd gärna gester för att förtydliga det du säger. Peka på saker och personer runt omkring dig som anknyter till det du vill säga.
- **Miljö** - Se till att det är lugnt och tyst runtomkring. Stäng av tv och radio och stäng fönstret om det bullrar utanför. Undvik att prata på långt håll.
- **Bokstavstavla** – peka t ex på första bokstaven i det ord du försöker säga.
- **Tid** - välj tidpunkt för viktiga samtal. Undvik att tala om viktiga saker när du är trött.
- Ha **papper och penna** till hands.

## Hjälp i samhället

**Taltjänst** är en tolkservice där man kan få hjälp med personligt stöd om man talar otydligt eller har svårt att hitta orden. De kan hjälpa till t ex i möten med myndigheter med att förbereda mötet med dig, skriva ned vad som sägs under mötet, repetera eller förtydliga det du säger. Deras tjänster är gratis och man behöver inte någon remiss.

[www.taltjanst.se](http://www.taltjanst.se)

08-123 351 20

**Teletal** är en telefontjänst som är öppen för alla som känner att de behöver stöd under ett telefonsamtal. En tolk följer med under hela telefonsamtalet och hjälper till att förtydliga det du säger. Tolken kan också föra anteckningar om vad som sägs som sedan skickas hem till dig.

[www.teletal.se](http://www.teletal.se)

020-22 11 44

## Vad kan man göra?

En nedsatt talförmåga innebär för många att vardagen blir mycket påverkad och förändrad. Det är viktigt att omgivningen känner till orsakerna det otydliga talet. Det händer att det misstolkas som att det beror på berusning. Att inte bli tagen på allvar, eller hela tiden bli missförstådd kan göra att personen med dysartri drar sig undan sociala sammanhang.

Ibland är det lättare att tala med en bekant person än en okänd.

Tänk på miljön, buller eller sorl i bakgrunden försvårar möjligheterna att göra sig förstådd.

Röst- och talträning hos logoped kan förbättra talförmågan. Målet med behandlingen hos logopeden är att skapa bästa möjliga förutsättningar för kommunikation. Detta kan ske genom träning av talmuskulerna med röst- och artikulationsövningar. Det kan också innebära utprovning och inträning av olika hjälpmedel som komplement till talet.

I arbetet är samtalspartnern en viktig person. Det är inte bara personen med dysartri som ansvarar för att samtalet flyter – samtalspartnern har ett lika stort ansvar.